

Mladá Slovač.

K nedávným událostem na Slovensku.

Nesplnitelnost mnohých našich lidských snů je trpkou, ač tuze známou věcí.

Růžové sny obletují skráň dítěte již v samé kolebce — Mladý i starý, každý má své sny. Zebraček sní o bohatství, lidumil o šťastném členěním, učenec o praxích, o nichž hloubá celý život, lakomec sní o pokladech. Neukojenost lidského srdce běže na se snem určitější formy a často i jeho nenasytnost.

Tato nenasytnost svádí k snům nejen jednotlivce, ale i celé národy. Zamilovaným snem Němců bylo, přetvořití mnohojazyčné Rakousko ve stát německý.

O chuť k tomu nebylo u Němců nouze, hůře to však bylo s provedením. Pečinka byla příliš tuhá a žaludek Němců k tomu sám nestačil. Proto se Němci o svou kofist — německé národy v Rakousku — rozdělili s nejobávanějším svým sokem — s Maďary.

Roku 1867, při sdělování t. zv. rakousko-uherského vyrovnání řekl rakouský ministrpředseda Beust maďarskému hraběti Andrássymu otevřeně:

„Vyrovnání, to znamená, že si my zde v Rakousku uděláme pořádek s našimi slovenskými poddanými a vy tam v Uhrách s vašimi slovenskými a rumunskými“

Dnes tomu je již plných čtyřicet let, co Maďari a Němci shodli se na tom, že budou dělat v říši habsburské pořádek. A jak to dopadlo? V obou polovinách říše „nepořádek“ den ode dne roste.

Jak to vypadá v Rakousku, o tom nepotřebuji mluvit. Všímněme si Uherska.

Uhrám, obývaným několika národy, v nichž Maďari tvoří pouze menšinu — dostalo se náteru maďarského. Z bývalé „Hungarie“ vyklubal se „Magyarország“ — zem Maďarů. Maďari cítí se v ní svrchovanými pány — jako kdysi bašibozuci na Balkáně —

Dne 27. března t. r. stál před porotou v Budapešti redaktor „Slovenského týždenníka“, Dušan Porubský, jsa obžalován, že ve svém listě pobuřoval slovenský lid proti Maďarům. Když se obžalovaný hájil, zmiňuje se při tom o utrpení národa slovenského, skočil mu do řeči předseda soudu plnokrevný „Maďar“ dr. Doleschal a řekl posměšně: „Národa slovenského? V Uhrách je jen jeden národ a to je národ maďarský!“

Když obžalovaný redaktor podařeného soudce prosil za odpuštění, že se 10milionový „zlomek“ nemaďarského obyvatelstva v Uhrách vůbec narodil, řka, že v uherské zemi žije několik národů... odbyl ho tento: „Stavíte vždycky do popředí národnosti (Maďari jsou tedy národem, Nemaďari pouze národnostmi!) Vidím, že neuznáváte státní myšlenku, stavíte národnosti proti Maďarstvu, které přece tvoří a udržuje tento tisíciletý stát!“

Zajisté divná logika: Protože Maďari v Uhrách žijí již 1000 let, nemají ostatní uherské národy právo na existenci! Z vděčnosti za tuto tisíciletou ochranu mají uherští Slované a Rumuni dobrovolně schýlití svou šíji pod maďarské jho, nemají se brániti maďarizaci a hospodářskému i kulturnímu svému ubžjení...

Sen o německém Rakousku patří již dávno do říše nemožnosti. Jejich díl kořisti jim unikl — a na druhém jeho dílu si též Maďar marně vylamuje zuby.

Na jedné straně Chorvaté začínají hráti Maďarům nepřijomný

čárdás. Podnět k tomu dala t. zv. železniční předloha, která povyšuje maďarštinu na drahách Chorvatska za služební řeč.

Slováky a Rumuny pobouřila opět t. zv. školská předloha. V Uhrách jsou totiž vedle státních škol ještě školy, vydržované církvemi. Ve školách, vydržovaných slovenskou církví je vyučovací řečí ještě slovenčina — ve státních maďarština. Podle této předlohy uvoluje se vláda přispívati na školy, vydržované církvemi a obcemi, vyhrazuje si však za to právo jmenování a sesazování učitelů. Předloha ta směřuje k rozšíření maďarské moci nad školami Slováků, Rumunů atd. Sněm uherský předlohu přijal. Vláda může se tedy za podporu, kterou školám poskytne, zbavit nepohodlných učitelů, může učitele, který nevyučuje v „maďarském duchu“, odstraniti a do škol dosazovati maďarštinu.

Takováto zákonodárná činnost nebyla by v uherském parlamentě možná, kdyby nebylo hanebných volebních fádů, násilí a nátlaku při volbách do uherské sněmovny, ve které miliony příslušníků nemaďarských národů zastupuje pouze hrstka dvacíti poslanců! Proto se vláda Františka Košuta, nehodného syna starého revolučního Lájoše Košuta, nemá nikterak k tomu, aby přikročila k rozřešení otázky všeobecného rovného hlasovacího práva. Tuší, že by to znamenalo v Uhrách veliký převrat a že by maďarskému nadprávi odzvonila poslední hodinka.

Dnešní postavení Slováků v Uhrách je nad pomyslení kruté — A přece se Slovensko hýbe, jako nikdy před tím. Zdravý proud národního uvědomění proniká všemi vrstvami slovenského lidu. Rady žilých mladých slovenských politiků přihlášili se ku práci.

Přeházejí k lidu s programem demokratickým — neboť poznali, že na Slovensku jinou politiku nežli poctivou lidovou politiku provozovati nelze. A lid se probouzí — neboť jim rozumí... Mladí slovenští politikové mají porozumění pro jeho sociální potřeby, vštěpují mu vědomí o jeho občanských právech —

V dějinách, kam dosud nepronikl jediný paprsek světla, čte se horlivě, lidově a svěže redigovaný „Slovenský Týždenník“, vycházející v Budapešti (Budapest-VIII. Rakoczi-tér 3). Mladá inteligence založila si vědeckou měsíční revue „Slovenský Obzor“, redigovanou Antonínem Štefánkem. Pro ženy vydáván je časopis „Dennice“, rovněž v Budapešti, kde též vychází sborníček poučných spisů pro lid pod názvem „Zástava“ (Prapor). Po celém Slovensku lze stopovati čilý politický ruch!

Furor maďarský, pobouřen tímto hnutím ve slovenském lidu, dosahuje proto svého vrcholu. Slovenské redakce stíhá žaloba za žalobou. Jak rozdílný je osud slovenského a maďarského novináře. Maďarským redakcím sype vláda — jak vyšlo na jevo — tučné úplatky. Časopis „Egyetértés“ dostal od roku 1905 až do servence 1907 ze státní pokladny na „příspěvech“ 70,000 korun! Časopis „Fueggetetlen Ujság“ obdržel ve dvou měsících r. 1906 celkem 1700 korun. „A Polgár“ 3000 korun.

Slovenský žurnalista Dušan Porubský odsouzen na 1 rok do vězení a k 1200 korun pokuty, Milan Hodža na 1 měsíc a k peněžité pokutě slovenský rolník Ignác Polák za článček, který napsal do „Národního Hlásníka“ pod názvem „Jakými máme býti my Slované!“ — odsouzen na tři měsíce do vězení a k 100 korunám pokuty, Robert Schwaeb, administrátor „Lau-

dových Novin“ odsouzen pro „pobuřování“ Maďarů, spáchané tiskem na 1 rok a k 800 korunám pokuty. Vzpomeňme ještě kněze Jurigy, odsouzeného pro agitaci při posledních volbách na 2 roky do vězení, dr. Šrobára, odsouzeného na 1 rok, Hlinku atd. — další oběti dnešní slovenské persekuce netřeba již uváděti. Maďarské násilí, jako každé jiné, docílí svého opaku...

Žaláře maďarské se plní, maďarští četníci lid vraždí, ale Slovensko se probouzí. Nežůstal bez ozvěny hlas básníka slovenského Williama Pauliny-Tótha:

Hoj Hore sa, čo si zdriemal,
Proti že si oči,
Nech ti duša od života
činného nebočí;
Hore sa! hor! čo ste micalli!
Jako v kľatbe večnej,
Rozviažte si už jazyky,
Raz k reči skutočnej...

Divné pořekadlo.

V Americe se říká, že člověk jest tak silným jako jeho žaludek. Rozmyslíme-li si to však, vidíme, že pořekadlo toto jest pravdivým, neboť nemůžete si představití silného člověka, který by měl slabý žaludek a pořád si naň nařkal. Kde nepracuje žaludek, tam rychle síla mizí a kde řádně pracuje, tam síly rychle přibývá. Máme toho mnoho důkazů. Lidé slabých žaludků, neschopní k práci a radostem života, užívali Trinerova Léčivého Hořkého Vína a jakmile jim žaludek svůj sesílili, stali se schopnými pracovati. Účinek tohoto léku jde přímo na žaludek a ostatní zaživací ústrojí, následkem čehož Trinerovo Léčivé Hořké Víno jest uznaným lékem při chorobách žaludku a střev, při chudokrevnosti, slabosti, stálé unavenosti, nervoznosti a všech takových chorobách, při nichž jest nechuť k jídlu a tělesná slabost. V lékárnách. Jos. Triner, 799 S. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Mnohonásobný milionář.

Pete Larson, kterému lékaři usoudili, že musí do měsíce zemřítí, sáhnul po domácímu léku a úplně se uzdravil. Takovým domácímu lékem jest Karlovarské Léčivé Hořké Víno Medové. Ono dá dobrou chuť k jídlu, posílá, upraví zaživací činnost a tím vrátí úplné zdraví. Jest to ten jediný rodný lék, který by neměl chybět v žádné domácnosti. V lékárnách. Bedna o 12 50c lahviček za \$3.00, přímo zašle vyřaditel A. V. KOUBA, 2819 Larimer St., Denver, Colorado.

Krajan J. F. Knappek, Mt. Calm, Texas, píše: Vyslovuji Vám vřelý dík za tak výtečné léčivé víno. Po využití několika lahví cítím se úplně zdrav, žaludek mi zase dobře tráví. Odporučuji je co nejlepší lék pro žaludeční choroby.

České pohlednice.

Historické, posvátné, zábavné, komické, blahopřejné, jakož i velkoměstské a sokolské.

KRÁSNÝ VELKÝ VÝBĚR.

Velkoměstské 30c. tucet. Historické 60c. tucet. Pošlete si pro seznam. Obchodníkům zvláštní výhody. 511f C. G. FOUČEK, 586 So. Centre Ave., Chicago, Ill.

Farmori, podporaňte Farmerskou Společnost!

NEJSTARŠÍ farmerská společnost na západě. Uspokojení Vám zaručujeme. Ucházíme se o obchod farmerských elevatorů i jednotlivých farmerů. Píšte si o obětník a návod k zavážení. Nejlepší doporučení. FARMERS GRAIN CO., 14 779-781 Grain Exchange, Omaha, Neb.

Nejlepší obuv z nejlepší kůže

vyřábí továrna P. F. KIRKENDALL & Co., Omaha, Neb. Znamení E. Z. naznačuje nejlepší střevice pro rolníka neb dělníka, jelikož mají podešve a svrsky z nejlepší a nejtrvanlivější kůže a střevice naznažené hvězdou a půlměsícem jsou nejlepší střevice pro svátek. Ptejte se po nich a nekupujte jiné. 421f

Založena roku 1880. Nejvyšší tržní cena se platí za surové kůže. Vyznamenána zlatou medailí v Evropě. 101f
WESTERN FUR CO.,
kožešnictví ve velkém i malém.
Praktičtí kožešníci a hotovitelé čepic. **A. L. Kolovrátek, majitel.**
Telefon: Douglas 6570. 516 So. 16. St., Omaha.
Filiálka v South Omaze: Číslo 419 severní 24. ulice mezi M a N.
Kdež lze koupiti čepice za 10 ct. až \$1.00 a klobouky za \$1.00 až \$2.00.

Metz Bro's Brewing Co.

Nejstarší pivovar v Omaze.
TELEFON DOUGLAS 110.

Vaří nejlepší pivo soudkové i lahvové na celém světě.

Pro stůl.

Ti, kdož dovedou oceňiti výborný stolní nápoj oblíbí si zajisté naše „GOLD TOP“ lahvové pivo, jest lehké, perlické se a řízné a jako jest zdravé, jest i chutné. Vyrobeno jest z nejlepšího chmele, vybraného ječmene a čisté vody — není v něm ani jediné přísady, jež by byla škodlivá neb nezdavá. Není to laciné pivo v nižádném smyslu, ale jest to jedno z nejlepších, a ti, kteříž je jednou okusili, stali se řádnými našimi zákazníky.

Dodává se v bednách a sice v lahvičkách kvartových neb pintových. Objednejte si u svého obchodníka aneb telefonem. — Tel. Omaha 1542; So. Omaha 8.
JETTER BREWING CO., vaří a lahvojí výborné pivo SOUTH OMAHA NEB

Riley Brothers Co.

VELKOOBCHODNÍCI
Likéry a doutníky
Old Military Rye --- Diamond R Rye
N. B. Archer Bourbon.
1118 Farnam St. OMAHA.

První HOSTINEC a moderné Restaurant třídy

HOSTINEC zařízený **Restaurant**
VLASTNÍ
JOHN M. FIXA
číslo 1516-1518 Dodge ulice, Omaha, Neb.
V moderné zařízené jídelně bude Vám vždy a každou hodinu ochotně poslouženo těmi nejlépe připravenými jídlami, zvířinou a různými lahůdkami, jaké jen možno během každého období zaopatřiti. Mimo st. louiský „Lempův“ výborný leáik světoznámé „Plešské“ stále na řepu.

Nejstarší a nejlepší místo pro schůzku jest
ED. MAURERA RESTAURANT A HOSTINEC
v čis. 1306 Farnam ul.
Pravé importované piva na řepu. Pilsenské z Měšťanského pivovaru v Plzni v Čechách. Hobrau Munich Bavaria pivo. Pivo Anheuser-Busch a světoznámé Faust získalo rezačkou reputaci. Kavárna pro dámy nalézá se na druhém podlaže. 401f

A. N. Frick & Son Co.

Velkoobchodníci a importéři
LIHOVIN a LIKÉRŮ
Nástupel firmy L. Kirscht Sr., Frick & Co. v. C. v. C.
Tel. 544. 1001 Farnam ul., Omaha.